

| | | |
|--|---|--------------------|
| Ders: Türk Edebiyatı | Tarih: 14 Kasım 2014 Süre: 80 dk. (10.15-10.55) (10.55-11.35) | Sınıf: 10/C |
| Konu: İslami Dönemde İlk Dil ve Edebiyat Ürünleri (<i>Kutadgu Bilig</i> ve <i>Divanü Lügati't Türk</i>) | | |
| Araç-Gereçler: <ul style="list-style-type: none"> • Powerpoint sunusu • Çalışma kâğıtları (Boşluk doldurma, eşleştirme, canlandırma, soru-cevap) • Çeşitli görseller <ul style="list-style-type: none"> ➤ Leyla ile Mecnun dizisinden kısa bir kesit – ak sakallı, bilge tiplmesi – ➤ <i>Kutadgu Bilig</i> hakkında bilgi veren kısa bir video. ➤ <i>Divanü Lügati't Türk</i> hakkında bilgi veren kısa bir video. | | |
| Kazanımlar: İslamiyet'in kabulüyle Türklerin sosyal, siyasi ve kültürel hayatındaki değişimi açıklar. İslamiyet öncesi sosyal yaşam ile İslam etkisinde gelişen sosyal ve kültürel yaşamın edebi eserlerde kullanılan dili ve işlenen konuları nasıl etkilediğini tartışır. | Etkinlikler: Tartışma (Çalışma kâğıdı) Beyin fırtınası Soru- cevap | |
| Türk bilgini Yusuf Has Hacip ve eseri <i>Kutadgu Bilig</i> 'i tanır. | Soru-cevap Gösteri tekniği (kısa video) Tartışma Boşluk doldurma çalışması | |
| <i>Kutadgu Bilig</i> 'in alegorik yapısını çözümler. | Canlandırma Soru-cevap Tahmin yürütme ve eşleştirme | |
| <i>Divanü Lügat'it Türk</i> adlı eseri tanır. <i>Divanü Lügat'it Türk</i> 'ün yazılış amacını belirler. <i>Divanü Lügat'it Türk</i> 'ün edebiyatımızdaki yeri ve önemini tartışır. | Gösteri tekniği (kısa video) Soru-cevap (çalışma kâğıtları) Tartışma | |

| | |
|---|---------------|
| Dersin işlenişi: | |
| <p>➤ Dersin konusu ve amaçları belirtilir. İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı Dönemine ait bilgilerin hatırlanmasını sağlamak üzere dağıtılan çalışma kâğıdı üzerinden bir karşılaştırma çalışması yapılır. Öğretmen, öğrencilere İslamiyet öncesi Türk kültürüyle ilgili neler hatırladıklarını sorar. Öğrenci cevapları tahtaya not edilir. Ardından, İslamiyet ile birlikte ne tür kültürel değişimler yaşanmış olabileceği konusunda fikir yürütülür. Tartışmadan çıkan sonuçlar öğrenciler tarafından çalışma kâğıdında boş bırakılan kısımlara not edilir.</p> | 15 dk. |
| <p>➤ Sosyal ve kültürel değişimlere paralel olarak İslami dönemde edebi ürünlerin dilinde ve konusunda yaşanan değişimler üzerine tahmin yürütülür. Bunun için çalışma kâğıdında verilen örnek metinler irdelenir. Öğretmen, gerektiğinde ek açıklamalar yapar ve ilgili sorularla öğrencileri yönlendirir.</p> | 10 dk. |
| <p>➤ İslami Dönem İlk Edebi Eserlerinden <i>Kutadgu Bilig</i>'in yazarı Yusuf Has Hacip hakkında kısaca bilgi verilir. Öğrencilere Yusuf Has Hacip'i kafalarında nasıl canlandırdıkları sorulur. Bu bağlamda "Leyla ile Mecnun" adlı diziden alınan ve aksakallı dede, bilge tiplemesini vurgulayan bir kesit gösterilir. Bilge kimselerin yol yordam gösterme, kılavuz olma rolü üzerine tartışılır.</p> | 5 dk. |
| <p>➤ Yusuf Has Hacip'in tanıtılmasından sonra <i>Kutadgu Bilig</i> ile ilgili kısa bir video izlenecektir. Videonun gösterimine başlamadan önce boşluk doldurmalı çalışma kâğıtları dağıtılır ve öğrencilerin amaçlı bir izleme yapmaları sağlanır.</p> | 5 dk. |
| <p>➤ Video gösteriminden sonra çalışma kâğıtlarında yer alan boşluk doldurmalı sorular rastgele kaldırılan öğrencilere yöneltilecek ve verilen cevaplar kontrol edilecektir.</p> | 5 dk. |

| | |
|---|----------------------|
| <p>➤ <i>Kutadgu Bilig</i>'de yer alan sembolik karakterlerle ilgili canlandırma çalışması yapılır. Gönüllü dört öğrenci tahtaya çıkarılır ve roller dağıtılır (Kün-Togdı, Ay-Toldı, Ögdülmiş, Ogdurmuş). Tahtaya çıkarılan öğrenciler rollerine çalışırken diğer öğrencilere de diyalogları takip edebilecekleri metinle birlikte doldurmaları gereken bir çalışma kâğıdı dağıtılır. Bu çalışmada öğrencilerin, canlandırmadan hareketle dört farklı karakterin hangi kavramla eşleştiğini tahmin etmeleri amaçlanır.</p> | <p>20 dk.</p> |
| <p>➤ <i>Kutadgu Bilig</i> ile ilgili çalışmalar tamamlandıktan sonra <i>Divanü Lügat'it Türk</i> adlı eserin tanıtılmasına geçilir. Öğrencilere eserle ilgili kısa, bilgilendirici bir video gösterilir. Video gösteriminden önce her öğrenciye çalışma kâğıtlarında rastgele gruplanmış olan iki farklı soru verilir. Öğrencilerden videoyu izlerken kendilerine gelen kâğıtta yazan soruların cevabını bulmaya çalışmaları istenir. Soru kâğıtları dağıtılırken yan yana oturan öğrencilere farklı soru grupları verilecek, böylelikle öğrencilerin bireysel bir çalışma yapabilmeleri hedeflenecektir. Soru kâğıtları her öğrencinin eserle ilgili en temel iki sorudan birini cevaplayacakları şekilde düzenlenmiştir.</p> <p>(1. Kaşgarlı Mahmud neden böyle bir eser yazmak istemiştir?</p> <p>2. Eserin Türk edebiyatındaki yer ve önemi hakkında kısaca bilgi verin.)</p> | <p>7 dk.</p> |
| <p>➤ Video gösteriminden sonra öğrenciler sorulara yazdıkları cevapları söz olarak paylaşırlar. Aynı soru gelen öğrenciler gerekirse arkadaşlarının cevabına ekleme yapabilirler. Çalışma sonunda konu toparlanır ve ders sonlandırılır.</p> | <p>13 dk.</p> |